

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quamprimum confiteatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

capite Ratio est, quia votis vel præceptis merè humana non nisi de rebus intelliguntur, quæ modo debito, legiti-
mèque possunt impleri. Adde in his non adesse neces-
sitatem illam, quam spectavit Ecclesia in communione
Paschalis: spectavit enim necessitatem cibi, alimentique
spiritualis, non cuiuscunque; sed ejus, de quo Christus
Dominus cum tanto rigore dixit: *Nisi manducaveritis*
carnem filij hominis, non habebitis vitam in vobis. Nam
propterea nos modo notanter addidimus illam vocem
(merè humana) & similiter præceptum de audientia
Missæ, ex probabiliore sententia, non asserere tantam ne-
cessitatem iudicavimus supra num. 38.

44. Petes, hæc necessitates sunt ne etiam respectu ex-
communicationis. Respondeo, Coninchius sentit maio-
rem necessitatem requiri ad communicandum in ex-
communicatione, quam in mero peccatore: quia Ecclesia
exspectat excommunicatum arceat à communione. At
vero Vasquez de Euch. disp. 208. c. 3. n. 13, quem sequitur
Delugo de Euch. disp. 14. sect. 5. n. 104, dicit se non in-
venire differentiam: immò, si quæ esset, maius impedimen-
tum asserere peccatum, quod inducit impedimentum de
iure divino, quam asserat excommunicato, quæ de iure
Ecclesiastico.

Dico in hanc sententiam, Ecclesia prohibet excom-
municato ne communice, nec celebret. Quando ergo
talis prohibitio non obligat, poterit communicare, vel
celebrare: quando obligat, non poterit. Quoniam igitur
ex quo quando instat grave nocumentum non obligat (qua-
le sine dubio in omnium sententia est instans mortis, gra-
vis infamia, & Missa inchoata) poterit celebrare, vel
communicare deficienti Confessario, cum Contritione.
At quia in aliis casibus, præter hos tres dictos, non ap-
paret regulariter grave damnum, tale, quod excommu-
nicatum eximat à prohibitione communicandi, vel
celebrandi, ideo nequaquam poterit.

Quamprimum confiteatur.

45. **Q**ui, urgente necessitate elicto contritionis
actu, sine confessione communicavit; explo-
ratum certumque est suo tempore, hoc est regulariter,
vel ante aliam Communionem, vel quando urgebit ne-
cessitas implendi præceptum de annua confessione, ha-
bita copia Confessoris, debere sua peccata mortalia
solvere clavibus. At quia loquens Concilium de com-
municante sine confessione, urgente necessitate; addit
Confessionem Sacramentalem quamprimum postea esse
faciendam: ideo id nunc explicandum erit.

46. Et primò quidem, hoc sive præceptum, sive
consilium, non extendi ad laicos, immò nec ad Sacer-
dotes extra Missam communicantes, certum sit. Ita
Suarez de Euch. disp. 66. sect. 7. Vasq. de Euch. disp. 208.
c. 3. n. 13. Ioan. Sanchez in Sel. disp. 32. num. 12. Ratio est
quia Concilium cum universaliter in præcedentibus, pro
omnibus fidelibus, locutum fuerit; deinde subdit in hanc
sententiam: *Quod si necessitate urgente Sacerdos absque*
prævia confessione celebraverit, quam primum confiteatur.
Nota illud Sacerdos, & illud celebraverit. Ratio etiam
est congrua: quidem maius periculum indignè acce-
dendi subest in Sacerdotibus, qui quotidie celebrare so-
lent, quam in cæteris.

47. Deinde estne id præceptum latum à Tridentino
an consilium dumtaxat? si prius, Sacerdos quamprimum
non confitendo, peccabit: si posterius, non item.

Theologi communiter (præter duos, vel tres mox
adducendos num. 48.) Suarez, Vasquez, Reginaldus
Coninch. Filliucius, Hurtadus, Bonacina, quos Ioan.
Sanctus in Select. disp. 32. num. 12. sequitur, citatque: qui-
bus addit Castropalaum, de legib. disp. 1. p. 9. n. 3. sine, ac
Delugo de Euch. disp. 14. sect. 7. init. asserunt esse præ-
ceptum sub mortali. Et Delugo quidem id confirmat
dubius rationibus. Primò quia in hoc sensu præcepti
videtur hæc Concilij verba explicari in regulis Mis-
sæ & omni: in quo, pro illis verbis, *quamprimum con-*
fiteatur.

fitur, ponuntur hæc *quamprimum debet confiteri*. illud
autem debet, clarius (inquit Delugo) exprimit obligatio-
nem. Secundò quia si ea Concilij verba præceptum non
continent; idem esset dicendum de plerisque præceptis,
quæ ab eodem Trident. in decretis de reformatione, per
similia verba, ponuntur. Immo non aliis verbis im-
positum fuit præceptum annuæ Confessionis, Cap. *omnis*
utriusque sexus, de pen. & remiss. Hæc ille.

48. Nihilominus aliqui non agnoscunt in his verbis
præceptum obligans, sed solum consilium pium, piam-
que adhortationem; & ad summum, si est præceptum
esse solum putant sub veniali. Ita tenet Petrus Ledesma
in Summa de Euch. p. 1. c. 11. ante 9. conclusionem & Hen-
ricus Villalobos in Summa p. 1. tr. 7. diff. 37. n. 7. & in
Man. c. 4. n. 24. circa finem. quibus possem libenter addere
Stephanum Fagundez præcep. Eccl. 3. tr. 3. l. 3. c. 8. num. 9.
qui, quamvis in his Concilij verbis obligationem nos-
cat, tamen illam particulam *quamprimum* ita intelligit,
ut dicat, Sacerdotem postea posse confiteri, quando vo-
luerit iterum celebrare, etiam si id fuerit post duos, vel
tres menses: paremque in hoc facit Sacerdotem cum
Laicis: utrique enim ante novam Communionem præ-
mittere confessionem debent. Merito ergo connumerare
hunc autorem possem inter eos, qui ejusmodi præcep-
tum non agnoscunt: cum obligationem, quam ait se agno-
scere, ita explicet, ut in praxi vix agnoscere videatur. Scio
à Ioan. Sanctio disp. 2. cit. n. 12. absolute citari Step-
hanum Fagundez pro sententia Ledesmae, & Villalobos:
sed, si attente Stephanum legas; advertere ab ipso suppo-
ni quidem præceptum, sed dicto modo explicari.

49. Equidem non possum priorem sententiam agno-
scentem in illis verbis præceptum sub mortali, non fa-
teri probabilem esse, scio tamen, & hanc non agnoscentem
esse probabilem.

Primò, quia illud imperativum *confiteatur quamprimum*,
solum esse videtur exhortatio: cum enim potuerit
Concilium uti gravioribus verbis imperium explican-
tibus, ut v. g. iubemus, præcipimus &c. tamen ab hu-
jusmodi præcipiendi rigore se temperavit. Signum er-
go est verè non imposuisse præceptum. Adde, quod
Doctores quærant universaliter, an verba imperativi
modi, & in actu exercitio præceptum indicantia, abso-
lute prolata, præceptum contineant, qualia sunt: *Faci-*
te, solvite, abstineant omnes, nemo audeat, & his æqui-
pollentia. Et primò sunt aliqui qui putant probabiliter,
hæc nequaquam continere præceptum, sed consilium.
Sic Caët. Castro, & Carbo citati à Castrop. de legib.
disp. 2. p. 9. num. 3. Alij Secundo probabiliter censent qui-
dem præceptum continere, sed solum sub veniali, non
autem sub mortali. Sic Navarrus; Sayr, citati *ibid.* ab
eodem, Alij denique Tertio probabiliter item dicunt
prædicta imperativa verba, tunc solum præceptum in-
dicare sub mortali, quando sunt in materia gravi. Sic
Th. Sanchez, quem citat, & sequitur idem Castrop. *ibid.*
nec alias opiniones probabiles invenies de hac re. Iam,
si sequamur primam opinionem; sanè in re nostra hoc
est, in illo *confiteatur quamprimum*, non inveniemus
nisi consilium. Si sequamur secundam; non erit nisi
obligatio sub veniali. Si sequamur tertiam; non erit
mortale: quia ut probavimus mox num. 54. materia in
casu nostro, non est gravis.

50. Secundo. In casu dubio, an verba aliqua legis
præceptum obligans importent, an consilium; tanquam
regulam certam ponunt Doctores reputanda esse con-
silia, & non præcepta. Et ratio est, quia cum lex sit gra-
vis, & onerosa, semper in benigniorem subditorum
partem est intelligenda. Adde, quod in dubio melior est
conditio possidentis; ergo in dubio, lexne sit obligans,
an non obligans; melior erit conditio humanæ liberta-
tis, quæ à tali obligatione immunis est: ergo obligans
non erit. Ita Sanchez, lib. 6. in Decal. cap. 4. num.
66. Castrop. disp. 1. de leg. p. 9. num. 1. alique. Et gene-
raliter quoties verba legis intelligi possunt de obligatio-
ne veniali, non debent ad mortale extendi: quia semper in
dubio,

dubio, & in pœnis benignior interpretatio faciendâ est l. interpretatione, & l. si Præses ff. de pœnis. c. in pœnis de reg. iur. in 6. traditque Sayrus lib. 3. clavis, c. 7. num. 29. & Sanchez ibid. n. 66. His ex doctrina eorundem, qui in nostro casu nobiscum non sunt, positâ, sic subsumo: Illa verga Concilij, quamprimum confiteatur, dubia sunt, an importent præceptum, an consilium, ergo consilium. Rursus eadem verba possunt commodissime intelligi de obligatione veniali: ergo non de mortali.

§ 1. Tertio, quia optabile est, ut enixè optat Navar-
rus in Summa c. 23. n. 62. in fine, à legislatoribus nemi-
nem obligari ad peccatum: & iuvat tot humanas leges
sub præcepto obligantes diminueret, ne tanta præcepto-
rum multitudine Hebræis peiores efficiamur, quare
hoc, de quo agimus præceptum, etiam diminueret operæ
pretium est. Nec Navarri solum est ejusmodi delide-
rium, sed S. Augustini, sed S. Thomæ: cœquos autem
Doctores, quæ sapientiæ lumina nomino, cum hoc ap-
pello? Audi Sanctum Thomam p. 2. q. 107. art. 4. in corp.
In quibus quidem legibus humanis, etiam Augustinus q.
119. c. 9. ait esse moderationem attendendam, ne conver-
satio fidelium onerosa reddatur. Hæc S. Thomas Et paulo
post tolerabiliorem vocat Iudæorum conditionem
quam illius Ecclesiæ, in qua legum moderatio non adfuit.

§ 2. Nec obstant rationes in oppositum n. 47. addu-
ctæ. Non prima: quia scilicet Missale Romanum loco il-
lius quamprimum confiteatur, habet quamprimum debet
confiteri: non obstat inquam. Primum, quia ipsemet Delugo
in eodem tomo de Eucharistia, disp. 20. sect. 4. n. 104. ait
Missalis Romani rubricas, regulas, seu dispositiones non
obligare ad mortalem, nisi aliquid contineant, quod vel
ratione materiæ, vel aliunde grave sit. Secundò, quia
quamvis Valsquez & Sanchez adducti à Castrop. disp. 1.
de leg. p. 9. num. 1. doceant per illud verbum debet, im-
portari in legibus necessitatem præcepti mortalis, tam-
en aliqui quos tacito nomine citat idem ibidem, neg-
gant, & solum per illud concedunt importari debitum
convenientiæ, & honestatis. Secundum hos igitur Do-
ctores, verbum illud debet confiteri in Missali positum,
obligationem mortalem minimè denotabit. Sane, quod
hoc verbum debet non indicet grave saltem præceptum,
inde mihi persuado: quia invenire solidum discrimen
ignoro, cur verbum oportet, non ostendat obligationem
gravem, ut docent ipsimet Valsquez, Sanchez, quos citat
sequiturque Castrop. de leg. disp. 1. p. 9. n. 2. ostendat verò
illud verbum debet? Nonne petinde est dicere oportet
quamprimum confiteri, ac debet quamprimum confiteri;
Rationabilis ergo, licet minus verè; aliqui apud S. a.
lex. n. 6. & apud Sanchez, lib. 6 in dec. c. 4. n. 37. tum illud
debet, tum illud oportet gravem obligationem æquè
importare existimantur.

§ 3. At, inquit, cum adversariis, quos citat sequi-
turque Bon. disp. 1. q. 1. p. 7. §. 4. n. 9 de levitate verbi, opor-
tet colligimus ex sacris litteris; & Canonibus. Instat
omnium sit illud Danielis; non oportet nos de hac re res-
pondere tibi: & illud distinct. 4. canon. Non liceat ubi dici-
tur, non oportere Clericos, vel Religiosos prandere ante
terram, Egrege, nam ego etiam de levitate verbi debet
colligo ne longius abeam, ex sequenti dist. 5. can. ad. etiam
in quo dicitur: Mulier nisi purgationis dies transierint,
viro suo admisceri non debet: ubi non nisi consilium, seu
debitum ejusdem convenientiæ, & honestatis, & non
præcepti significatur, ut ipsemet Sanchez lib. 9. de matr.
disp. 22. n. 11. cum aliis merito docet. Rursus ex dist. 1.
cap. vestimenta: ubi Pontifex de vestibus Ecclesiasticis
sic dicit: quæ neque ab aliis debent contingi aut fieri nisi
à sacerdotibus. Quem textum expendens Suarez de
Euch. disp. 81. sect. 8. §. Tertium exemplum, sic habet Quæ
verba, aut præceptum non continent, quia illud verbum (non
debent) non videtur in rigore significare obligationem
sed decentiam quandam (aut non intelliguntur, &c. Et ip-
sæ sacris quidem litteris per idem verbum debet conve-
nientiam, decentiamque notari, solemne est: Matth. c. 3.
Ego à te delicto baptizari, & tu venis ad me, Ioannis

13. & vos debetis alter alterius lavare pedes, Tobia
Te non debemus digniter ire à nobis: & similia.
§ 4. Neque urget secunda ratio, quatenus
docet, si illa verba quamprimum confiteatur, non
tinent præceptum idem fore dicendum de aliis
præceptis, quæ sub hac forma indiciuntur & de
de illo annuæ confessionis, semel in anno confiteatur.
Non urget, inquam, nam cetera præcepta præter
hac forma, si gravitatem mortalem continent
esset ex verbi, sed vel ex materiæ gravitate, vel ex
cetera pœna, ex aliis capitibus: de quibus quæ
sunt signa prohibitionis mortalis, disputatur in
de legibus, & nos aliqua afferemus in 3. Opus. de
sacram. Missæ, lib. 3. cap. 1. §. 8. Id, quod etiam patet
eodem exemplo allato à Delugo de annuæ confis-
sionis, quæ & ex se est res multum gravis, & habet adeo
gravem pœnam. Alioquin (sunt verba citati Can-
on. Omnis utriusque sexus) & vivens ab Ecclesia
arceatur, & mortuus Ecclesiastica careat sepultura. In
autem nostro, nec ulla proflus additur pœna, nec
ejus materia admodum gravis bene perpendendi
ret. Quid enim magni ponderis habet, ut qui per
Contritionem communicavit, atque adeo pie prode-
que confetur esse in statu gratiæ, tam citò ad Con-
tritionem confugiat, solum ut subdat clavibus illa præ-
cepta, iam sive Contritione, sive ex Sacramento
fide suscepto esse remissa supponuntur. Præterea
ne ullo inconvenienti, suo tempore: solum quia
filiis bono, sanctoque statim in reverentiam Sacra-
menti. Id quod indicare dumtaxat rectè voluit Triden-
tinum. Verum contra nostrum institutum hæc
quantulum spatiosos esse, sit satis.

§ 5. Demum igitur superesset hîc discutendum,
hoc Tridentini dictum intelligatur de Sacerdote
habente copiam Confessoris, sed ex mera malitia, sine
fessione, celebrante. Item, an de Sacerdote qui post
ceptam Missam recordatur se esse in peccato mortali.
Præterea an de Sacerdote peccante intra ipsam Missam
& de aliis similibus casibus. Ut etiam ad quod tempus
se extendat illud quamprimum, ad duos, ad tres, ad
resne dies quæ omnia fuscè apud Doctores in quibus
nem adducuntur apud Delugo de Euch. disp. 14. sect. 1.
Sed quoniam nos probabilè duximus, hoc non esse
consilium; illa querere superfluum existimamus: non
enim verbo quæstiones omnes amputavimus: ad
ex obligatione teneris.

§. VII. Quando debet elici actus Contritionis ab eo
Laico, sive Sacerdote, qui urgente necessitate,
sine confessione ad Eucharistiam accedit.

§ 6. DE Laico non difficultas; satis enim est si
deciat immediatè ante ipsam sumpcionem, seu
sumptio, seu manducatio substantialiter sit cum cibo
deglutimus, seu trahimus, non autem dum ille est
ore quando solum initiativè est sumptio; ideo proba-
bilissimum puto, satis esse, si actus contritionis fiat
in ore habetur Sacratissima Hostia. ita Delugo de Euch.
disp. 12. sect. 2. n. 29. Hurtadus de Euch. disp. 8. dist. 1.
aliique. Certum tamen est peccare eum, qui sine deter-
minatione eliciendum Contritionis, accedit: de-
inde mutatur se iustificet. Imò addo eum; qui
intentione se per contritionem iustificandi intra illam
morulans, quæ Sacratissima Hostia est in ore, commu-
eat, difficulter non peccaturum: quia in magnam pec-
culum actum contritionis eo brevi tempore non
ciendi, se volens conicit. Vbi tamen erit de deum
in aliquo rato casu, quo receptus in ore Christus de-
minus fortè ipso divino tactu peccatricem illum
mam illuminare, atque convertere non dedignabitur.
§ 7. De Sacerdote videtur maior aliqua difficultas
si post inceptam Missam, se esse macula mortali
dam recordatur. Respondeo tamen facile ex Delugo
disp. 14. de Euch. sect. 6. numero 134. debere ad
eorum